

Datum:

2025-08-28

Diarienummer:

MN-2025-6776

Yttrande – Promemorian Verksamhet med strålning: Arbetskydd, tillsyn och sanktioner

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Miljönämnden ser positivt på att strålskyddet mot radon prioriteras, men bedömer att nykriminalisering kan medföra rättsosäkerhet och resurskrävande processer utan tydligt mervärde. Nämnden ställer sig samtidigt positiv till förslaget om undantag för förelägganden med vite vid misstanke om brott, vilket stärker rättssäkerheten även om åtgärder kan fördröjas tills utredning är klar.

Miljönämnden välkomnar att det straffrättsliga förbudet mot minderårigt solande blir mer direkt än tidigare formulering. Gällande sanktionsavgift ser miljönämnden att det finns flera möjliga tillsynsvägar att gå för att undanröja överträdelser och säkerställa ett sund solande för allmänheten.

Yttrande

Radon

- Avsnitt 5.1.2 Nykriminalisering av lagöverträdelser

Miljönämnden ser positivt på att strålskyddet mot radon prioriteras, men vill framhålla vissa aspekter som talar emot behovet av nykriminalisering. Tillsynsmyndigheten har redan möjlighet att använda förelägganden med vite för att säkerställa att fastighetsägare vidtar nödvändiga åtgärder. Det kan dessutom vara svårt att objektivt avgöra när en verksamhet eller fastighet har optimerat strålskyddet på ett tillräckligt sätt. Nya straffbestämmelser kan därför medföra rättsosäkerhet och innebära resurskrävande rättsprocesser utan att ge tydligt mervärde jämfört med befintliga tillsynsverktyg.

- Avsnitt 2.3 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

Miljönämnden tycker att förslaget om undantag för förelägganden med vite när det finns misstanke om brott eller sanktionsgrundande gärning är bra. Förslaget stärker rättssäkerheten genom att skydda mot dubbelpåföljd, det vill säga både vite och eventuell brottslig påföljd för samma händelse. Samtidigt kan undantaget innebära att åtgärder fördröjs när det finns misstanke om brott, eftersom föreläggande med vite inte kan användas innan utredning är klar.

Solarium

- Avsnitt 2.3 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

Miljönämnden välkomnar tillägget i 9 kap. 4 a § strålskyddslagen, som innebär att det straffrättsliga förbudet mot att låta underåriga sola i kosmetiskt solarium formuleras mer direkt och tydligt än tidigare. Förslaget innebär ingen ändring i sak eller straffskala, men innebär en förbättrad tydlighet i lagtexten, vilket underlättar tillsyn och rättstillämpning.

- Avsnitt 6.4 Sanktionsavgifter för överträdelse av strålskyddsförordningen

Miljönämnden har förståelse för syftet med sanktionsavgifter som ett verktyg för att åtgärda brister inom solarieverksamheter. Samtidigt ser nämnden flera utmaningar kopplade till denna form av sanktion. Det kan vara svårt att fastställa om och hur information om förbudet mot solning för minderåriga har tillhandahållits, liksom att bedöma egenkontrollens existens och utformning.

Därtill innebär handläggningen av sanktionsavgifter ofta långa ledtider, vilket riskerar att fördröja den önskade effekten – att säkerställa ett hälsosamt och regelrätt solande. Införandet av sanktionsavgifter kräver även att myndigheten informerar verksamhetsutövarna på ett tydligt sätt, vilket kan vara förenat med svårigheter att nå ut till samtliga aktörer.

Mot denna bakgrund anser miljönämnden att det finns alternativa sätt att avhjälpa de verksamheter som brister i informationsskyldighet och egenkontroll, exempelvis genom förelägganden eller, om det är motiverat, meddela om verksamhetsförbud på plats.

Ordförande

Sofia Hedén